

Zelena prognoza za 20.3.2018. – O bolestima pšenice – rđe pšenice

U JUČERAŠNJOJ EMISIJI INFORMISALI SMO VAS O SIVOJ PEGAVOSTI LISTA PŠENICE. PORED OVOG PATOGENA U USEVIMA PŠENICE REGISTROVANO JE I PRISUSTVO RĐE PŠENICE.

RĐE PŠENICE (*Puccinia spp.*)

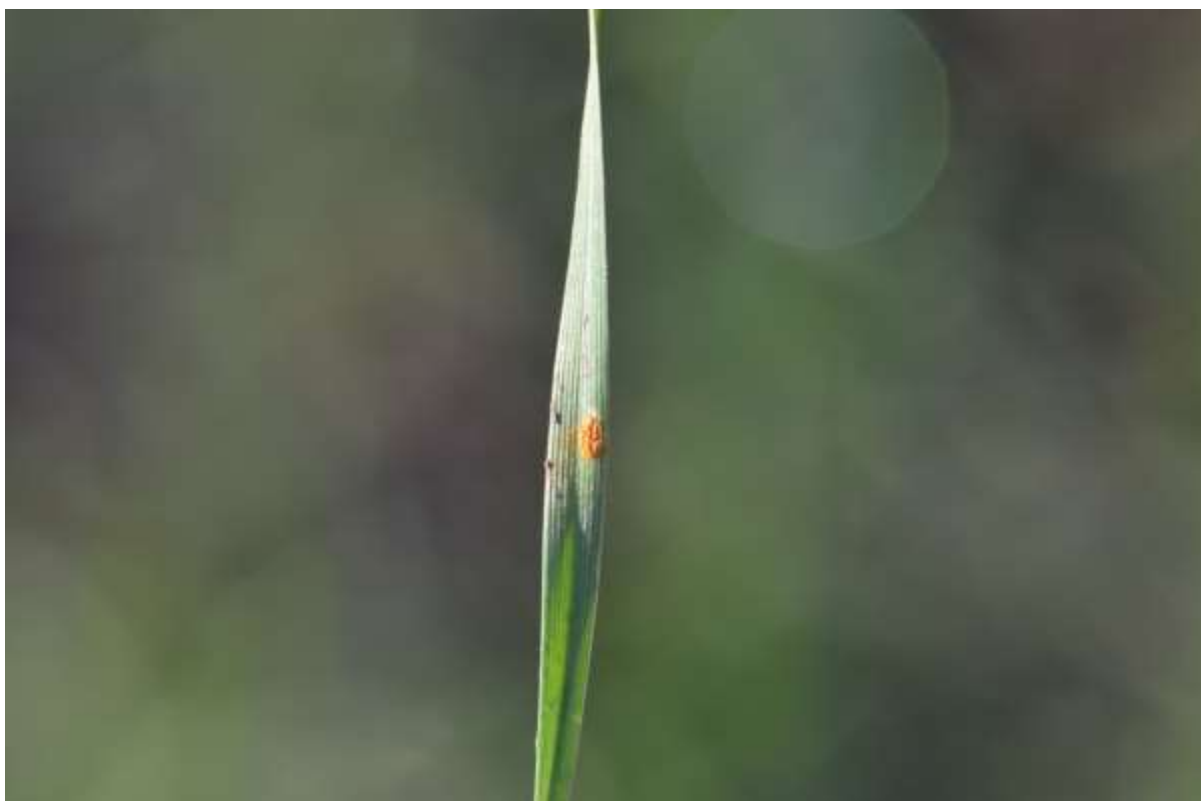
U NAŠIM AGROEKOLOŠKIM USLOVIMA REDOVNO SE JAVLJAJU DVE VRSTE RĐE:

- ŽUTA LISNA RĐA (*Puccinia striiformis* f.sp. *tritici*)
- LISNA RĐA (*Puccinia recondita* f.sp. *tritici*)

SIMPTOMI OVIH PATOGENA JAVLJAJU SE NA LISTOVIMA PŠENICE U VIDU ŽUTIH ILI NARANDŽASTIH PUSTULA U ZAVISNOSTI OD VRSTE RĐE. TE PUSTULE SU UREDOSORUSI GLJIVE KOJI SE RAZVIJAJU NA LISTU PŠENICE. U SLUČAJU JAKIH INFEKCIJA DOLAZI DO PROPADANJA I NEKROZE LISTOVA, PA I PROPADANJA DELOVA BILJAKA. U KASNIJIM FAZAMA RAZVOJA PŠENICE SIMPTOMI SE UOČAVAJU I NA PLEVICAMA KLASA. NA KRAJU VEGETACIJE U OKVIRU PEGA FORMIRAJU SE TELAŠCA CRNE BOJE-TELEUTOSORUSI GLJIVE.

SLIKA 1. SIMPTOM RĐE NA LISTU PŠENICE

SLIKA 2. SIMPTOM RĎE NA LISTU PŠENICE

SLIKA 3. SIMPTOM ŽUTE LISNE RĎE I LISNE RĎE NA LISTU PŠENICE

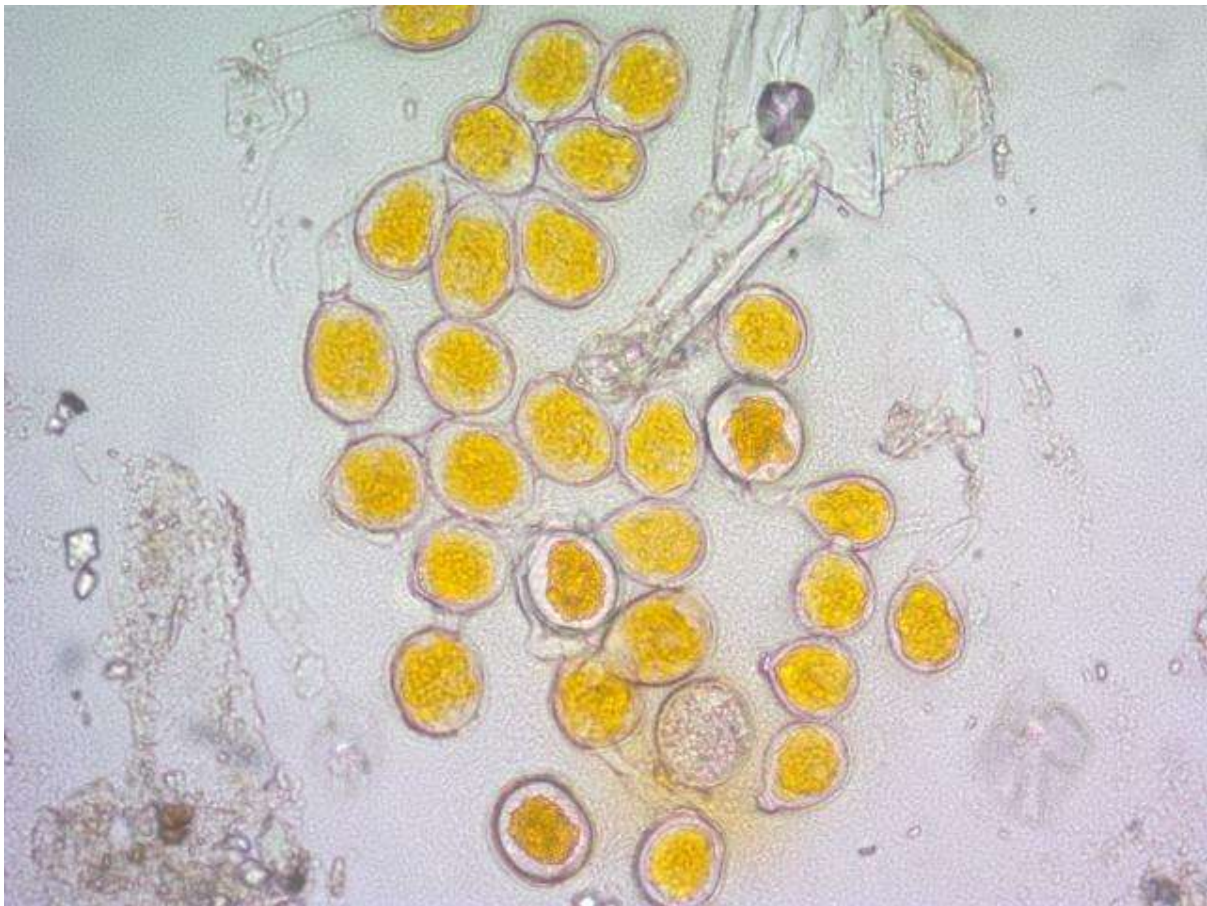
SLIKA 4. SIMPTOM LISNE RĎE NA LISTU PŠENICE

SLIKA 5. SIMPTOM ŽUTE LISNE RĎE NA LISTU PŠENICE

PROUZROKOVAČ RĎE JE OBLIGATNI PATOGEN I NE PRENOSI SE SEMENOM. PREZIMLJAVA U FORMI UREDOSPORA U PLODONOSNIM TELIMA-UREDOSORUSIMA NA OSTACIMA BILJAKA, SAMONIKLOJ PŠENICI I RAZLIČITIM VRSTAMA TRAVA.

U HLADNIM I VLAŽNIM USLOVIMA UREDOSPORE SE RAZNOSE NA BILJKE PŠENICE. INFEKCIJA BILJAKA PŠENICE DEŠAVA SE U VLAŽNIM USLOVIMA I TEMPERATURAMA OD 3°C DO 15°C. OPTIMALNA TEMPERATURA ZA RAZVOJ PATOGENA JE IZMEĐU 10°C I 15°C. CEO CIKLUS RAZVIĆA U POVOLJNIM USLOVIMA MOŽE DA TRAJE SVEGA DESETAK DANA, TAKO DA TOKOM JEDNE VEGETACIJE OVAJ PATOGEN MOŽE DA OSTVARI VEĆI BROJ CIKLUSA. OVE BIOLOŠKE KARAKTERISTIKE OMOGUĆAVAJU PATOGENU BRZO ŠIRENJE I VISOKU AGRESIVNOST NA OSETLJIVIM BILJKAMA.

SLIKA 6. UREDOSPORE RĎE

TRENTNO SE U REGIONIMA VRŠCA, ZRENJANINA, NOVOG SADA I BAČKE TOPOLE REGISTRUJE PRISUSTVO SIMPTOMA RĎE U USEVIMA PŠENICE, A PROCENAT ZARAŽENIH BILJAKA SE KREĆE DO 5.

MERE ZAŠTITE

PROTIV OVOG PATOGENA, U POVOLJNIM USLOVIMA ZA NJEGOV RAZVOJ, NEOPHODNO JE PRIMENITI HEMIJSKE MERE ZAŠTITE.

SISTEM PROGNOZE ĆE OBAVESTITI PROIZVOĐAĆE O POSTIZANJU EPIDEMIJSKOG PRAGA I UKOLIKO BUDE BILO POTREBE, SIGNALIZIRAĆE VREME PRIMENE FUNGICIDA.